

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 208/2012-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. júla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. M. S., B., zastúpenej advokátom JUDr. J. B., Z., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaniach vedených Špecializovaným trestným súdom Pezinok pod sp. zn. PK-1 T 21/2009 a Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 5 Tost 21/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. M. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. augusta 2011 doručená sťažnosť JUDr. M. S., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaniach vedených Špecializovaným trestným súdom Pezinok (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) pod sp. zn. PK-1 T 21/2009 a Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“)

pod sp. zn. 5 Tost 21/2011. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 17. augusta 2011.

Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že proti sťažovateľke je vedené trestné konanie špecializovaným trestným súdom pod sp. zn. PK-1 T 21/2009 a konajúcim sudcom je samosudca JUDr. V. P. (ďalej len „sudca“). Sudca prijal obžalobu na konanie 22. septembra 2009, následkom čoho bol sťažovateľke, ktorá je sudkyňou Krajského súdu v Banskej Bystrici, 23. septembra 2009 pozastavený výkon funkcie sudcu. Sťažovateľka ešte 17. augusta 2009 (keď sa z médií dozvedela o podaní obžaloby) požiadala špecializovaný trestný súd o zastavenie trestného stíhania z dôvodu, že uznesenie ústavného súdu č. k. PL. ÚS 103/07-45 zo 17. júna 2007, ktorým sa rozhodlo o jej vydaní ako sudkyne na trestné stíhanie, jej bolo doručené 3. augusta 2007, pričom vyšetrovateľ vzniesol proti nej obvinenie už 27. júla 2007, teda skôr, ako uznesenie ústavného súdu nadobudlo právoplatnosť. Zároveň sťažovateľka žiadala sudcu, aby si tieto dátumy a skutočnosti overil a vyžiadal si ich priamo z ústavného súdu s tým, aby následne konanie proti nej zastavil s poukazom na ustanovenie § 9 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku z dôvodu, že vyšetrovateľ mohol zákonným spôsobom vzniesť proti nej obvinenie až po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia ústavného súdu. Napriek tomuto podaniu si sudca uvádzané skutočnosti vôbec neoveril, na ústavný súd v súvislosti s dátumom právoplatnosti uznesenia č. k. PL. ÚS 103/07-45 sa neobrátil, obžalobu prijal, vo veci začal konať a stále v nej aj koná. Sťažovateľka potom sama požiadala ústavný súd o oznámenie dátumu právoplatnosti uznesenia, pričom listom ústavného súdu sp. zn. Spr 347/2011 z 20. apríla 2011 jej bolo oznámené, že uznesenie jej bolo doručené ako poslednej účastníčke konania 2. augusta 2007 a nadobudlo právoplatnosť v tento deň. Sťažovateľka prostredníctvom svojho obhajcu list ústavného súdu na hlavnom pojednávaní 4. mája 2011 predložila sudcovi, na čo tento hlavné pojednávanie prerušil, nechal všetkých účastníkov a predvolaných svedkov čakať na chodbe s tým, že sa s uvedenou skutočnosťou musí vysporiadať. Pred obedom sudca vyhlásil uznesenie, že hlavné pojednávanie odročuje na 9. máj 2011, pričom obhajcovi sťažovateľky nariadil, aby v deň hlavného pojednávania predložil originál uznesenia ústavného súdu s vyznačenou doložkou právoplatnosti. Zároveň opakovane na tento termín predvolal aj svedka. Na hlavnom pojednávaní konanom 9. mája

2011 sťažovateľka prostredníctvom obhajcu predložila sudcovi požadovaný originál uznesenia ústavného súdu opatrený doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti s dátumom 2. august 2007. Sudca po predložení tohto dôkazu opäť okamžite prerušil hlavné pojednávanie, opäť nechal účastníkov konania, obhajcov a svedka čakať na chodbe, nevykonal žiadne naplánované dôkazy a pred obedom vyhlásil uznesenie, ktorým hlavné pojednávanie odročil na 24. jún 2011, pričom opakovane na tento termín predvolal aj svedka. Na hlavnom pojednávaní konanom 24. júna 2011 sudca vyhlásil uznesenie, ktorým návrh sťažovateľky na zastavenie trestného stíhania zamietol z dôvodu, že predložené právoplatné a vykonateľné uznesenie ústavného súdu nemá vplyv na pokračovanie v konaní. Zároveň rozhodol, že v konaní bude pokračovať. Sudca sa v tejto súvislosti pre Tlačovú agentúru Slovenskej republiky priamo vyjadril tak, že *„rozhodnutie ústavného súdu, ktoré bolo vyhlásené 27. 6. 2007, bolo právoplatné okamžite, a to, že teraz po štyroch rokoch bolo doplnené pečiatkou právoplatnosti a vykonateľnosti, na tom nič nemení“*. Dodal tiež, že *„proces môže pokračovať“*. Na základe takéhoto postupu sudcu sťažovateľka prostredníctvom svojho obhajcu na tomto hlavnom pojednávaní vzniesla námietku zaujatosti proti sudcovi, pričom sudca hneď vyhlásil uznesenie, podľa ktorého nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania. Obhajca sťažovateľky podal proti uzneseniu sťažnosť. Sudca následne hlavné pojednávanie odročil na september 2011. Písomné vyhotovenie uznesenia špecializovaného trestného súdu č. k. PK-1 T 21/2009-2548 z 24. júna 2011 bolo sťažovateľke doručené 8. júla 2011. Podaním z 10. júla 2011 podanú sťažnosť proti uzneseniu písomne odôvodnila. Namietala jednak nerešpektovanie zásady hospodárnosti a efektívnosti konania opakovaným nariaďovaním hlavných pojednávaní, na ktorých sa nepostupovalo v súlade s ustanovením § 32 ods. 4 Trestného poriadku, ďalej nerešpektovanie princípu rovnosti zbraní tým, že sudca sa ani po vyše dvadsiatich mesiacoch neobrátil na ústavný súd v súvislosti s dátumom právoplatnosti uznesenia ústavného súdu, hoci išlo o zásadnú otázku zákonnosti trestného stíhania sťažovateľky, a napokon nerešpektovanie vyznačenej doložky právoplatnosti s dátumom 2. august 2007. Uvedený postup sudcu nemožno považovať za nezaujatý postup, lebo sudca konal svojvoľne, pričom takéto konanie môže napĺňať znaky skutkovej podstaty trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa.

Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 21/2011 z 20. júla 2011 bolo uznesenie špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-1 T 21/2009 z 24. júna 2011 zrušené. Podľa názoru najvyššieho súdu uznesenie špecializovaného trestného súdu nemalo byť vydané a o vznesenej námietke sťažovateľky sa vôbec nemalo konať, ako to ustanovuje § 32 ods. 6 Trestného poriadku, podľa ktorého o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 4, alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31. Z obsahu sťažovateľkou vznesenej námietky zaujatosti je evidentné, že odvodzuje zaujatosť samosudcu proti nej len od procesného postupu v prerokováanej veci, predovšetkým z toho, že sudca nevyhovел jej návrhu na zastavenie trestného stíhania z dôvodu, že obvinenie proti nej bolo vznesené ešte skôr, ako bolo právoplatné a vykonateľné uznesenie ústavného súdu o súhlase na jej trestné stíhanie ako sudkyne. Od nevydania takého rozhodnutia už pri skúmaní obžaloby, určenia hlavného pojednávania a ďalších úkonov s tým spojených i vykonávaní dôkazov, ktoré označuje ako nezákonné, odvíja aj spôsobenie škody, ktorá jej vzniká, a z toho zasa usudzuje, že sudca ju chce zámerne poškodiť. Sťažovateľka však neuviedla žiadne skutočnosti, ktoré by vyjadrovali pomer sudcu, teda jeho osobný vzťah k prerokováanej veci alebo k osobám predpokladaným v ustanovení § 31 ods. 1 Trestného poriadku, predovšetkým k nej samotnej alebo jej obhajcovi. Zámerne zaujatý postoj sudcu voči nej a spôsobenie škody vznikajúcej neodôvodneným trestným stíhaním odvíja sťažovateľka len z procesného postupu sudcu, ktorý jej nekonvenuje, a to predovšetkým preto, že aj napriek pripojenej doložke právoplatnosti a vykonateľnosti uznesenia ústavného súdu o daní súhlasu na jej trestné stíhanie, podľa ktorej právoplatnosť a vykonateľnosť nastala neskôr, než jej bolo vznesené obvinenie, sudca toto nerešpektuje a nerozhodol tak, ako to ona považuje za správne a zákonné. Okolnosť, že sudca nekoná a nerozhoduje v súlade s predstavou sťažovateľky, nemôže byť z hľadiska § 31 ods. 1 Trestného poriadku dôvodom na vylúčenie sudcu z prerokovania danej trestnej veci. Táto predstava sťažovateľky o mylnom postupe sudcu nemôže byť zároveň ani tou skutočnosťou, ktorá by predstavovala pomer sudcu k prerokováanej veci a osobám predpokladaným v § 31 ods. 1 Trestného poriadku. Je to námietka proti procesnému postupu súdu a o takej sa nekoná. Otázku, či je, alebo nie je

postup sudcu, pokiaľ nerozhodol o zastavení trestného stíhania, zodpovedajúci zákonu, nemožno posudzovať v rámci námietky zaujatosti, ale len pri preskúmvaní meritórneho rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania v rámci konania o riadnom opravnom prostriedku proti takému rozhodnutiu, ktoré však doteraz nebolo vydané. Preto správne mal sudca konštatovať, že o vznesenej námietke zaujatosti netreba konať. Pokiaľ išlo o hlavné pojednávanie 24. júna 2011, nariadený úkon mal byť vykonaný, lebo ani v prípade, že by išlo o námietku z dôvodov § 31 ods. 1 Trestného poriadku, o ktorej by malo byť rozhodované uznesením, ani eventuálna sťažnosť proti takému uzneseniu nie je prekážkou vykonania takého úkonu. Ak sudca odročil hlavné pojednávanie na určitý termín v septembri 2011, ide opäť len o procesný postup v konaní a nemožno z neho bez ďalšieho odvodzovať dôvod na jeho vylúčenie. Čo sa týka otázky, či mali, alebo nemali byť niektoré dôkazy uvádzané sťažovateľkou vykonané alebo nie, či boli, alebo neboli prípustné, treba podotknúť, že takéto eventuálne chyby konania sa preskúmvajú v rámci konania o riadnom opravnom prostriedku proti meritórnemu rozhodnutiu. Pokiaľ v danom prípade dal sudca za pravdu obhajcovi, že nejde len o procesnú námietku, a rozhodol o nej uznesením, s jeho názorom sa najvyšší súd nestotožňuje, lebo bez toho, aby strana v konaní uviedla konkrétne skutočnosti vyjadrujúce zákonom neželaný pomer sudcu k veci alebo určitým osobám, sa tento odvodzuje len zo spôsobu rozhodovania sudcu, a to je neprípustné. Mimo rámca rozhodovania o merite veci by sa tak neodôvodnene pripúšťalo riešenie základných právnych otázok, od ktorých závisí, ako má byť v konečnom dôsledku vo veci rozhodnuté.

Podľa názoru sťažovateľky predstavujú závery najvyššieho súdu porušenie označených článkov ústavy a dohovoru. Z argumentácie najvyššieho súdu vyplýva, ako keby požiadavka dodržiavania platných zákonov zo strany sudcu bola len právnym názorom sťažovateľky, a nie základnou ústavnou povinnosťou každého konajúceho sudcu. Práve preto sťažovateľkou vznesená námietka zaujatosti nemôže byť procesnou námietkou, o ktorej sa nerozhoduje, lebo takýto výklad by sudcom umožňoval nerešpektovať platné zákony, čím by sa legálne vytvoril priestor na svojvôľu sudcov a porušovanie práv a právom chránených záujmov občanov. Odôvodnenie najvyššieho súdu je absurdné, keďže samotný čl. 144 ods. 1 ústavy prikazuje sudcovi dodržiavať platné zákony, a pokiaľ ich nedodržiavanie by malo byť v poriadku, potom by sudca konal jednoznačne v úmysle

poškodiť sťažovateľku, čo zakladá existenciu pomeru sudcu k veci aj sťažovateľke. Pokiaľ by sudca konal v súlade so zákonom, musel by bezodkladne rozhodnúť o zastavení trestného stíhania sťažovateľky. Ide teda o zásadnú otázku, ktorej vyriešenie v rozpore so zákonom jednoznačne zakladá zaujatosť sudcu.

Sťažovateľka žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaniach vedených špecializovaným trestným súdom pod sp. zn. PK-1 T 21/2009 a najvyšším súdom pod sp. zn. 5 Tost 21/2011 s tým, aby bolo uznesenie najvyššieho súdu z 20. júla 2011 zrušené a prikázané najvyššiemu súdu vo veci konať a rozhodnúť. Požaduje tiež zakázať špecializovanému trestnému súdu a najvyššiemu súdu pokračovať v porušovaní označených práv sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému špecializovaným trestným súdom pod sp. zn. PK-1 T 21/2009, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu č. k. PK-1 T 21/2009-2548 z 24. júna 2011 bola prípustná sťažnosť ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľky vo vzťahu voči špecializovanému trestnému súdu mal najvyšší súd v sťažnostnom konaní. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu. Treba tiež dodať, že sťažovateľka sťažnosť proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu aj podala.

Odlišná je situácia týkajúca sa tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému najvyšším súdom pod sp. zn. 5 Tost 21/2011. Túto časť sťažnosti treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou

ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Podľa názoru ústavného súdu uznesenie najvyššieho súdu dostatočným a presvedčivým spôsobom vysvetľuje, prečo nebolo namieste meritórne konať a rozhodnúť o námietke zaujatosti vznesenej sťažovateľkou. Preto v žiadnom prípade nemožno považovať uznesenie najvyššieho súdu za arbitrárne, ale ani za zjavne neodôvodnené. Niet teda ani príčiny na to, aby ústavný súd do týchto záverov zasiahol. Skutočnosť, že posúdenie vecí najvyšším súdom nekorešponduje s posúdením sťažovateľky, sama osebe porušenie označených práv nezakladá.

Podstatou sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, podľa ktorého špecializovaný trestný súd pochybil už tým, keď rozhodol, že o podanej obžalobe bude meritórne konať aj napriek tomu, že ku vzneseniu obvinenia proti sťažovateľke došlo protizákonným postupom, keďže sa tak stalo skôr, než nadobudlo právoplatnosť uznesenie ústavného súdu o súhlase s trestným stíhaním sťažovateľky, pričom dosiaľ v konaní pokračuje a napriek predloženiu relevantného dôkazu preukazujúceho predčasnosť vznesenia obvinenia odmieta trestné stíhanie zastaviť. V takomto postupe špecializovaného trestného súdu vidí sťažovateľka zaujatosť sudcu.

Podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takejto námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 4 alebo ak je dôvodom námietky len procesný

postup súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch, ako dôvodoch podľa § 31.

Podľa § 14 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Podľa § 15a ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku ak sa námietka zaujatosti týka len okolností ustanovených v § 14 ods. 3, súd na námietku zaujatosti neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

Možno konštatovať, že i napriek nie celkom zhodnej dikcii tak Trestný poriadok, ako aj Občiansky súdny poriadok nepovažujú námietku zaujatosti opierajúcu sa o výhrady proti procesnému postupu súdu v konaní za relevantnú s tým, že o takto konštruovanej námietke zaujatosti sa nemusí vôbec rozhodovať.

Ústavný súd sa už zaoberal uvedenou problematikou v rámci občianskeho súdneho konania, pričom dospel k záveru, že formulácia ustanovenia § 15a ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku zahŕňa veľmi širokú škálu skutočností, ktoré možno považovať za „postup sudcu v konaní o prejednávanej veci“. A contrario počet možných typov skutkových okolností, ktoré neprichádzajú do úvahy ako „postup sudcu v konaní o prejednávanej veci“, je týmto značne zúžený. Ide o zrejmu snahu zákonodarcu obmedziť potrebu rozhodovania o námietkach zaujatosti v záujme urýchlenia súdneho konania, resp. obmedzenia priestoru na zbytočné prieťahy v súdnom konaní. Je to teda zákonom ustanovený obmedzujúci zásah do základného práva na súdnu ochranu, resp. do práva na spravodlivé súdne konanie v súvislosti s právom na nestranný súd ako súčasťou základného práva. V zásade možno povedať, že takýto zásah treba považovať za legitímny vzhľadom na sledovaný cieľ. Zároveň však zásah musí byť aj proporcionálne vyvážený tak, aby jeho nevyhnutnosť nebolo možné spochybniť. Subjektívne chápanie nestrannosti je vlastne posudzovaním správania sudcu, pričom sa subjektívna nestrannosť prezumuje, až kým nie je preukázaný opak. Vzhľadom na to, že ide o správanie sudcu, nemožno z okruhu relevantných skutočností prípustných na odôvodnenie námietky zaujatosti vylúčiť paušálne

všetky „postupy sudcu v konaní o prejednávanej veci“. Taká skutková okolnosť spočívajúca v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci, ktorú treba považovať (v prípade, že by bola preukázaná) za nezákonnú alebo za svojvoľnú z dôvodu jej nejednoznačnosti či protirečivosti z hľadiska zákona, je spôsobilým skutkovým dôvodom na námietku zaujatosti podľa § 15a ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku (II. ÚS 153/08).

V judikovanom prípade posudzoval ústavný súd jednak taký postup sudcu, ktorý mal podľa účastníka konania na pojednávaní prejudikovať svoje rozhodnutie, keď uviedol, že právnu vec účastníka konania nevidí ako úspešnú, ale aj postup spočívajúci v tom, že sudca zaujímal protirečivé stanoviská k otázke potreby vydania uznesenia o zrušení zastupovania účastníka konania ustanovenou advokátkou a v nadväznej otázke práva účastníkom konania splnomocneného zástupcu zastupovať ho. Prvú námietku považoval (pre prípad, že by namietaný postup sudcu bol preukázaný) za nezákonný postup, ktorý je spôsobilým skutkovým dôvodom na námietku zaujatosti podľa § 15a ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku. Druhú námietku hodnotil (rovnako v prípade, že by bola preukázaná) ako taký postup sudcu v konaní o prerokováanej veci, ktorý treba považovať za prejav svojvôle, pričom i takýto postup je spôsobilým skutkovým dôvodom na námietku zaujatosti podľa § 15a ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku.

Treba prisvedčiť najvyššiemu súdu, že podstatou námietky sťažovateľky je jej nesúhlas s postupom sudcu, ktorý nerozhodol o ukončení trestného stíhania vedeného proti sťažovateľke jeho zastavením z dôvodu, že trestné stíhanie prebieha v rozpore so zákonom, keďže uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané predtým, než by na to dal ústavný súd právoplatne súhlas. To znamená, že právne názory sťažovateľky a sudcu sú v tejto otázke rozdielne. Sťažovateľka považuje postup sudcu v konaní, ktorým tento odmieta akceptovať jej právny názor a trestné stíhanie zastaviť, za nezákonný, a preto za spôsobilý ako dôvod na námietku zaujatosti.

Ústavný súd súhlasí s právnym názorom najvyššieho súdu, podľa ktorého postup sudcu, pokiaľ nerozhodol o zastavení trestného stíhania, nemožno posudzovať v rámci námietky zaujatosti, ale len pri skúmaní meritórneho rozhodnutia a jemu predchádzajúceho postupu v rámci konania o riadnom opravnom prostriedku proti takému rozhodnutiu, ktoré

však doteraz nebolo vydané. V danom prípade postup sudcu nevykazuje známky protizákonnosti či svojvôle, pretože je v jeho právomoci spornú právnu otázku majúcu rozhodujúci vplyv na pokračovanie trestného stíhania posudzovať. Sťažovateľke nič nebude brániť v tom, aby (pokiaľ bude vo veci o jej vine meritórne rozhodnuté) v rámci odvolacieho konania (a prípadne aj dovolacieho konania) i naďalej na námietke neprípustnosti trestného stíhania trvala.

Pokiaľ bola sťažovateľka presvedčená, že trestné stíhanie proti nej sa začalo bez súhlasu ústavného súdu, a pokiaľ za takéhoto stavu sudca obžalobu prijal na ďalšie konanie, mohla sťažovateľka v zákonnej dvojmesačnej lehote (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde) podať sťažnosť ústavnému súdu so žiadosťou o preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia sudcu, ktorým tento obžalobu prijal na ďalšie konanie (IV. ÚS 49/2011).

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júla 2012